

Nový výbor z typologických statí Vladimíra Skaličky

Vladimír Skalička, Typologische Studien. Mit einem Beitrag von Petr Sgall.
Herausgegeben von Peter Hartmann. Schriften zur Linguistik 11, Vieweg u.
Sohn, Braunschweig/Wiesbaden 1979, 344s.

Vyšel v témž roce, kdy prof. Vladimír Skalička, čl.kor., první profesor obecné jazykovědy na filozofické fakultě UK v Praze, oslavil své sedmdesátiny. (Srov. P. Novák, Nad dílem profesora Vladimíra Skaličky, SaS 40, 1979, 345-349 a J. Porák, K životnímu jubileu prof. Vladimíra Skaličky,

- Nř 62, 1979, 214-215). Jsou do něho zařazeny v přehlednutém německém originálu nebo v německém překladu tyto práce:
Typ češtiny, Praha 1951, s.10-55 (pod názvem Das Erscheinungsbild der Sprachtypen)
Zur ungarischen Grammatik, Praha 1935
Vývoj české deklinace, Praha 1941
Problém druhého slovesa, ČČF 1, 1942, 9-14
Sur la typologie de la langue chinoise parlée, ArchOr 15, 1946, 386-412
Über die Typologie der Bantusprachen, ArchOr 15, 1945, 93-127
Typologie slovanských jazyků, zvláště ruštiny, ČsRus 3, 1958, 73-84
Über die Typologie der finnisch-ugrischen Sprachen, in: Congressus secundus internationalis fenno-ugristarum I, Helsinki 1968, s.494-498
Zákony vývoje jazyka, Sovětská jazykověda 5, 1955, 81-94
O fonetičeskoj redukcii, in: Pražská universita Moskevské universitě, Praha 1955, s.261-269
Vztah morfologie a syntaxe, SaS 18, 1957, 65-71
Konsonantenkombinationen und linguistische Typologie, TLP 1, 1964, 111-114
O současném stavu typologie, SaS 19, 1958, 224-232
Z nové typologické literatury, SaS 21, 1960, 41-43
Ein "typologisches Konstrukt", TLP 2, 157-164

Na konci publikace je zařazena Skaličková výběrová bibliografie (38 záznamů ze 191).

V úvodní stati Die Sprachtypologie V.Skaličkas(s.1-20) podává P.Sgall přehled Skaličkových prací, zařazuje jeho dílo do vývoje světové typologie, vymezuje jádro Skaličkovy typologie v termínech "povrchové" a "hloubkové" struktury, formuluje tyto otázky:
/1/ Proč jsou v jazycích časté takové kombinace jevů, že mohou být základem "zajímavé" typologie? (s.9)
/2/ Proč bylo v jazycích světa zjištěno právě pět (Skaličkových) typů? (s.10)
/3/ Jaká je souvislost typologického vývoje a dějin národů? (s.11)
/4/ V čem je závažnost Skaličkovy typologie pro analýzu jazykové struktury? (s.12)
a odpovídá na ně ve smyslu svých typologických prací (zejm. Vývoj flexe v indoevropských jazycích, zejm. v češtině a angličtině, Praha 1958; TLP 4, 1971, 75-87 a Linguistics 144, 1975, 119-123).

Není pochyby o tom, že publikace je dobrým edičním činem. Jistě přispěje k tomu, aby byly v zahraničí doceněny Skaličkovy typologické ideje. Ceněná je ovšem i pro čtenáře československé.

Pavel Novák